

Protest politických vězňů v Československu.

Ze Svobodné Evropy hlásí Maritn Zemek. Zahraniční tisk píše o Československu. Ve francouzském levicovém časopise "L'Nouvelle observateur" vyšel článek, který informuje:

30 bývalých československých politických vězňů v Československu poslalo list Jednotě československých právníků. V něm zvláště prohlašují: Jednota právníků vyslovuje velké obavy nad osudem chilských vlastenců. Jsme naprosto solidární a jednoznačně odsuzujeme počínání fašistické junty. Avšak upíráme právo zaujímat toto stanovisko Vám, pánové z Jednoty československých právníků. Není nám totiž káň znám případ, kdy by vaše jednota intervenovala na obranu práv lidí, občanských svobod, nebo v zájmu dodržování zákonnosti ve Vaší vlastní zemi, v Československu.

Autor článku v "L'Nouvelle observateur" upozorňuje právníky, že autoři listu poukazují na osud československých politických vězňů, na podmínky za nichž jsou uvězněni a na jejich zdravotní situaci. Připomínají také procesy z roku 1972 za nichž bylo odsouzeno 47 komunistů a socialistů k vysokým trestům do vězení. Mezi nimi bývalý rektor Vysoké školy stranické Milan H u b l, universitní profesori Jaroslav M e z n í k a Antonín R u s e k, krajský sekretář NSČ Alois C e r n ý, Jaroslav S e b a t a a Jaroslav L i t e r a, historik Jan T e s a r a představitel studentstva Jiří K ů l e r.

Jednání mezi Vatikánem a Č S S R.

Z Československých sdělovacích prostředků, třeba v Českosl. rozhlasu se posluchači dovídají včas třeba o různých událostech jako třeba, že se slaví den bulharské armády, při kteréžto příležitosti přinese obšírně pohotový příspěvek příslušný zúčastněný bulharského velvyslanectví v Praze. Na jiné informace je třeba pražským rozhlasem podstatně skupějí. Týden to trva nežli je schopen přinést četníkům svou zprávu o tom, že ve Vatikánu jednala československá delegace o základních otázkách vztahů mezi státem a církví. O vatikánském jednání teď přispěvek dopisovatele stanice Svobodná Evropa a Ráda.

3 týdenní zpoždění se dověděli posluchači pražského rozhlasu, že ve Vatikánu jednala pět dní československá delegace o vztazích mezi katolickou církví a státem. Na římské dopisovatel hlásí s odvoláním na diplomatické kruhy, že jednání nevedlo k pozitivním výsledkům. Je to opět důkazem, že Praha je stále v otázce církevní-státních vztahů. Dopisovatel dodává, že přerování jednání je zbytečné. Vzhledem k - v tihraňtí vyjednavači zaujali pevné stanovisko a nebyli ochotni k ústupkům, které by byly v rozporu se zásadními zájmy katolické církve v Československu. Útiskovní rozhovory nepřinesly žádné nové skutečné poznání v těchto otázkách, které se nízistatem a církví v Československu nakupily. Tento názor se opírá mimo jiné o samotná prohlášení Vatikánu o skončených jednáních. Prohlášení přistě uvádí, že delegati vyjadřili snahu obou stran, dosáhnout vyřešení problémů o nichž se jednalo. V prohlášení se počívá jen upozornění informované kruhy, že na příštím setkání dojde k pokusu vyřešit ty otázky jež se jeví jako zásadní. Problémy, jíž řeší církev v Československu jsou v pravdě zásadní povahy. Patří z nich mimo jiné členování deseti žáných biskupů z celkového počtu 12. Další důležité otázky jsou svobodné vyučování náboženství, křnežské semináře a volné působení církevních úradů.

Široký rozsah a nálezavý charakter nevyřešených problémů mezi církví a státem vyvolaly před začátkem jednání očekávání, že bude dosaženo alespoň nějakého sebelepšího pokroku. K jistému optimismu vedla také poměrně velká délka jednání a také složení obou delegací. Vatikánskou delegaci vedl přední vatikánský diplomat arcibiskup C a s a r o l i, což však nebylo oficiálně oznámeno a právě jeho účast na jednáních vyvolalo překvapení nad tím, že nebylo dosaženo žádných pozitivních výsledků. Casaroli je pokládán za zvláště kvalifikovaného a zkušeného vyjednavče. Od r. 1963, kdy se stal hlavou pro zahraniční záležitosti církve řídí vatikánskou politiku vůči komunistickým vládám. S rozdílnými výsledky vedla tato politika jejímž cílem bylo zmírnit problémy církve v komunistických státech k jistým úspěchům v Polsku, Mačarsku a Jugoslávii.

Skutečnost, že Casaroliho osobní účast nevedla ke konkrétním výsledkům, je podle názoru kruhů blízkých našemu korespondentovi dokladem nesmiřitelného postoje československé vlády vůči církvi. Ovšem i tím informátoři dožívají, že dveře pro další jednání zůstaly otevřeny. A že zájem Vatikánu na vyřešení těchto problémů trvá.

Č e s k á kniha v zahraničí.

Podle sloupku ve "Svobodném slově" se koná v Praze na Malé galerii prodejny Československý spisovatel výstava Česká kniha v zahraničí. Výstava, kterou pořádá divadelní agentura Dilia, čteme dále ve "Svobodném slově" rozsahem sice nevelké, uspokojí však mnohé milovníky knihy. Treba poznamenat, že výstava mohla být mnohem větší a mohla potěšit početnější milovníky knihy, kdyby zahrnovala překlady z děl všech československých autorů v cizině. Tedy i třeba knihy Č e o p o v ý c h, Š k v o r e c k é h o, K u n d e r o v ý c h, V a c u l í k o v ý c h, Š o t o l o v ý c h, H r a b a l o v ý c h. Divadelních her H a v l i c k ý c h, B o h a u t o v ý c h a-bychoz jmenovali alespoň některé z mnohých dalších.

Není zřejmě dobrý čas na pořádání takových výstav, kde si jen rtví klasikové mohou být poněkud jistější, že k nim a k jejich přínosu bude snovívavě přihlíženo. A kde to žijící autoři o něž je zájem doma a v cizině, v cizině a doma mají těžké. Svobodná Evropa - Martin Zenek.

Kritika Solženicynova.

Solženicynovi se dostalo nejednou kritiky od takového disidenta jakým je nukleární fyzik Andrej S a c h a r o v. Sacharov má vůči němu totiž věčné výhrady a hlavně vůči jeho názoru, že nejlepším zřízením pro Rusko by byla jakási autokracie dobré vůle, řídicí se zasedání křesťanství.

Roy M e d v ě ě v poskytl nyní západním dopisovatelům v Moskvě svoji kritickou recenzi II. dílu Solženicynovy knihy "Souostroví Gulag" jež pojednává o sovětských koncentračních táborech od roku 1918-1956. Stejně jako nad I. dílem i tomuto vyslovuje vysoké uznání a říká přímo, že nemá konkurenci v teoretické stalinské věznic. Ovšem třeba číst této kritiky, protože z jeho nespočítaných Solženicynových názorů vyslovují již v I. díle Stalin v období svých zločinů jen šel v Leninových slápkách. Podle Medvěděvových názorů to byl jen Stalin, kdo sveřel stranu ze správné cesty, a i když si je vědom nedělnosti Leninů jení se však prý zastával jakéhosi demokratického marxismu, který právě byl jeho ideálem.

Takže je tedy pozadí Medvěděvova utoku na Solženicyna, který tvrdí, že Stalinské vraždění komunistů v r. 1937-1938 bylo jen jakýsi zastatitelským historie se zločiny spáče své komunisty na neustranných zprávkách zprávkách v raných letech sovětského státu.

Medvěděv k tomu poznamenává, že skuteční velikáni ruské literatury se nikdy nesnížili k uškrtnutí se nad mrtvými a že čodává, že popravy příslušníků strany byly jen prologem o mnoho ~~větších~~ strašnějších křivd spáchaných nejen na straně, ale na celém sovětském národě.

Roy Medvěděv též věnuje pozornost Solženicynovu tvrzení, že náboženství je životní potřebou humánní společnosti. Tvrzení, které je podle Medvěděva poznačené tou samou neomylností z jaké Solženicyn obviňuje marxisty. Medvěděv tvrdí, že nakoľko ztotožňuje Solženicyn stalinismus se socialismem, nemůže ochopit lidi jejichž zápas o sociální spravedlnost byl vlastně posilněním jejich utrpením za Stalina. Medvěděv se dostává k závěru, že historie dokázala nejednou, že nejen teorie socialismu, ale i ideje náboženství lze ~~vždy~~ obrátit proti lidstvu. ~~xxxxxx~~ Na první pohled se zdá politováníhodné, že tak ~~xxx~~ nepočtené hnutí za svobodnější společenský pořádek v Sovětském svazu trpí takovými názorovými neshodami jaké jsou mezi Medvěděvem a Solženicynem. Jejich hluboké přesvědčení a neomrožené postoje dalších příslušníků disidentského hnutí si však i napriek tomu zaslunují obdiv. Ideály svobody a lidskosti, které je spojují, jsou oveľa důležitější než to v čem se názorově rozcházejí.

To byl příspěvek Pietra Johnsona z BBC.